

Le Play sosyolojisi tecrübî araştırmalar sahasında ilk adım olmakla beraber, ondan sonra bu metodlar üzerinde bir çok memleketlerde bilhassa Amerika'da bazı tâdiller ve islâhlar yapılmış ve tecrübî sosyoloji ilk meydana çıktığı Őekilden oldukça farklı ve zengin bir hale gelmiştir. İngilterede bu nevi araştırmalar Social Survey adı altında toplanmaktadır. Amerika'da Greenwood bütün bu tecrübî araştırmalara ait metodları Experimental Sociology adı altında 1945 de neşretmiştir. Bu mevzudaki yeni terakkilerden haberdar olmak için bu eserin de tercüme ve neşrinde büyük fayda olacaktır.

Dr. E. HIRSCH, HUKUK FELSEFESİ VE HUKUK SOSYOLOJİSİ DERSLERİ. Ankara, 1949, shf. 462. —

Müellifin Ankara Hukuk fakültesinde okutmakta olduğu dersleri ihtiva eden bu kitap Metodolojiden sonra, Hukuk felsefesi ve Hukuk sosyolojisi kısımlarını ihtiva etmektedir. Hukuk sosyolojisine ayrılmış olan son kitap (s: 325 - 442) Hegel'ci teori ile Comte ve Spencer'in sosyoloji görüşlerini hulâsa ve tenkit etmekte, sosyolojinin ilmi mahiyeti meselesi üzerinde durmaktadır. Müellif burada içtimalî hürriyet ve sebeplik meselesini ortaya koyuyor ve içtimalî sahada ihtimalî kanunların câri olduğundan bahsediyor. Esas itibariyle Prof. Hirsch'e göre hukuk sosyolojisinde Dualisme prensibine göre hareket etmelidir. Bundan sonra müellif hukukî mekanizma ile içtimalî uzviyetin münasebetini araştırıyor. İçtimalî hayatta bazı sabite (constante) lar bulmak mümkün olduğunu söylüyor. Bu suretle fizikte olduğu gibi sosyal münasebetleri bazı değişmez esaslara bağlamaya çalışıyor. Bundan sonra hukukî teşkilâtlandırma bahsinde cevher ve Őekil münasebetini, meşru kılma hâdisesini, hukukta bağlılık ve intibak hâdiselerini tetkik ediyor. İçtimalî hayatın sabit tarafına mukabil bir de değişen taraflarını gözden geçiriyor: burada muhit farklarının ve bu farklardan doğan neticelerin, değişenler arasındaki karşılıklı bağlılığın incelendiğini görüyoruz. Bundan sonra siyasî değişikliklerin hukuk üzerindeki tesirleri görüldüğü: bu münasebetle kuvvetle hukukun münasebeti, esas teşkilât ve anayasa, iktidar ve nüfuz meseleleri gözden geçiriliyor. Bunu iktisadî, kültürel, ilh. diğer değişiklikler takip ediyor. Son kısım hukuk sosyolojisinin pratik neticelerine ayrılmıştır: bu kısımda teşkilâtlandırılmış içtimalî hayat, siyaset ve âmme menfaati bahislerini görüyoruz. Eserin hukuk felsefesine ait olan ilk kısımları üzerinde durmadık. Hukuk sosyolojisine ait bahisler pek çok mevzuu bir araya getirmiş ve bazıları üzerinden sür'atle geçmiş olduğu için ana mefhumların derinleştirilmesi biraz güçleşmiş görünmektedir. Bununla beraber bu sahada Gurvitch'in eserinin tercümesinden başka esaslı bir kitabımız bulunmadığı cihetle, Prof. Hirsch'in hukuk sosyolojisi okuyucuyu bir çok yeni meselelerle karşı karşıya getirmekte ve düşündürmektedir.

P. SAINTYVES, FOLKLOR EL-KİTABI, Çeviren: Bilâl Aziz Yanıkoğlu, İstanbul, Haşet kitabevi. 1951, shf. 176. —

Bilâl Aziz Yanıkoğlu Trabzon folklor malzemesine ait kitabından sonra bu tercümesiyle ikinci eserini veriyor. Aynı zamanda Türkiyede folklor araştırmala-